

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NAMED – sprawozdanie z badania

W obliczu pandemii COVID-19 niepewna sytuacja migrantów zarobkowych w Unii Europejskiej ponownie stała się tematem pilnym. Masowe zachorowania w rzeźniach, migranci zarobkowi pozostawieni bez zatrudnienia i możliwości powrotu do swoich krajów oraz śmierć jednego migranta z Rumunii rozpoczęły dyskusję o warunkach pracy, wyzysku oraz przepełnionych i niespełniających warunków sanitarnych miejscach zamieszkania, w których przebywa część migrantów. Choć warunki te są szczególnie uciążliwe w obliczu panującej pandemii koronawirusa, nie są one niczym nowym.

Przyczyny powodujące niepewność zatrudnienia wśród migrantów zarobkowych są złożone i różnorodne. To m.in. brak kontroli miejsc zatrudnienia, trudny do nadzorowania system podwykonawstwa, zła sytuacja ekonomiczna w kraju pochodzenia migrantów, czy odosobnienie w państwie przyjmującym. Izolacja społeczna oraz brak wsparcia za granicą szczególnie przyczyniają się do słabej pozycji migrantów zarobkowych.

NAMED

Dążąc do przełamania tej izolacji oraz wspierając integrację i wzmocnienie pozycji migrantów zarobkowych, Katholische Erwachsenenbildung w Dolnej Saksonii, Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich FEPS oraz Asociatia Institutio Pro Educationem Transilvaniensis, partycypują w projekcie Erasmus Plus NAMED. Akronim NAMED oznacza "Narratives of Working Migration as tools for the Assessment of Education Demands" (Opowieści migrantów zarobkowych, jako narzędzie do zdiagnozowania wyzwań edukacyjnych). Instytucje uczestniczące poddały szczegółowej ocenie w czasie trwania projektu potrzeby edukacyjne migrantów zarobkowych, poprzez przeprowadzenie z nimi pogłębionych wywiadów. Wyniki badań zostały przedstawione w ogólnodostępnym raporcie. Na jego podstawie partnerzy przygotowują program edukacyjny, odpowiadający zdiagnozowanym potrzebom.

Ocena wymagań edukacyjnych – główne ustalenia

W okresie od grudnia 2018 r. do grudnia 2019 r. zespół badawczy NAMED, przeprowadził 41 wywiadów narracyjno-biograficznych z uczestnikami z Niemiec, Polski, Rumunii i Wielkiej Brytanii. Uczestnicy badania zostali poproszeni o opowiedzenie swoich życiowych historii oraz opisanie swoich doświadczeń w swobodnej narracji. Wywiady były następnie transkrybowane oraz analizowane w oparciu o założenia metodologiczne konstruktywistycznej teorii

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ugruntowanej. Dzięki temu indukcyjnemu podejściu zidentyfikowano potrzeby edukacyjne migrantów zarobkowych, a także opracowano teorię średniego zasięgu nt. ich relacji z czynnikami społecznymi, politycznymi i ekonomicznymi. Poniżej przedstawiono główne wyniki analizy. Raport z badania "The Education Demands of Working Migrants in the European Union" obejmuje trzy kraje. Zintegrowane wyniki badań są następujące.

Potrzeby edukacyjne migrantów zarobkowych w odniesieniu do treści edukacyjnych koncentrują się na:

- języku kraju przyjmującego
- obowiązujących przepisach oraz uprawnieniach w kraju przyjmującym
- polityce społecznej kraju przyjmującego
- edukacji i szkoleniach zawodowych
- ogólnej orientacji i kompetencjach międzykulturowych

Analiza materiału badawczego nie tylko uwiaryściła, jakie treści edukacyjne są oczekiwane, ale wykazała też, że forma ich przekazywania jest także istotna z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych migrantów zarobkowych. Proces edukacyjny powinien być dostosowany do wymagań życia codziennego. Okoliczności życiowe migrantów zarobkowych wymagają takiego systemu edukacji, który uwzględnia następujące czynniki:

- czas (z uwzględnieniem zarówno harmonogramów kursów, jak i zasobów migrantów zarobkowych)
- dostęp do edukacji (w wymiarze przestrzennym, ekonomicznym oraz informacji o niej)
- uczenie się zdalne oraz nieformalne (kształcenie się migrantów zarobkowych jest często zorientowane na problem)
- język szkoleń
- wiek oraz tło kulturowe uczestników.

Ponadto wymagania edukacyjne migrantów zarobkowych są kształtowane, zarówno w odniesieniu do treści, jak i formy, przez szereg czynników pośrednich. Wpływ tych czynników może uczynić niektóre treści edukacyjne szczególnie ważnymi. Mogą one określać formę kształcenia konieczną do przekazania tych treści. Wpływ tych czynników może również hamować lub promować dostęp migrantów zarobkowych do edukacji, a co za tym idzie, ich sukces edukacyjny.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wśród tych czynników wyróżniono:

- rodzinę (np. tło rodzinne, migrację z lub bez rodziny)
- doświadczenie pracownicze (miejsce pracy, warunki pracy, środowisko pracy, sytuacja finansowa)
- doświadczenie migracyjne (jej formy, doświadczenie z kraju przyjmującego, długość pobytu)
- osobowość
- edukację (dotychczasową oraz przygotowanie zawodowe, biegłość językową, doświadczenie nauki).

Wymagania edukacyjne migrantów zarobkowych są kształtowane nie tylko przez czynniki pośrednie na poziomie mezo, ale także przez szerszy kontekst migracji zarobkowej. Te aspekty wpłynęły pośrednio i bezpośrednio na doświadczenia migracyjne rozmówców oraz ich wymagania edukacyjne, co zgłaszali oni w wywiadach – tworząc zapotrzebowanie na określone treści i formy edukacyjne. Dodatkowo wywierały wpływ także przez utrudnianie lub promowanie dostępu do edukacji. Czynniki zidentyfikowane w materiałach badawczych to:

- system polityczny kraju pochodzenia oraz państwa przyjmującego
- system społeczno i kulturalny w kraju pochodzenia
- polityki społeczne w krajach pochodzenia i przyjmującego
- systemy edukacyjne
- sytuacja gospodarcza kraju pochodzenia oraz w państwie przyjmującym
- ramy prawne dot. migracji oraz instytucje je nadzorujące

Te czynniki – wpływając na migrację zarobkową – stanowią wyzwanie dla edukatorów przy opracowywaniu efektywnych form uczenia się, które byłyby odpowiednie dla zróżnicowanych sytuacji, w których znajdują się migranci zarobkowi. Oczekiwania edukacyjne migrantów, a także wszystkie czynniki na nie wpływające, będą omawiane w drugiej fazie projektu NAMED.